

Bolygók

Vénusz (1991. szeptember–november)

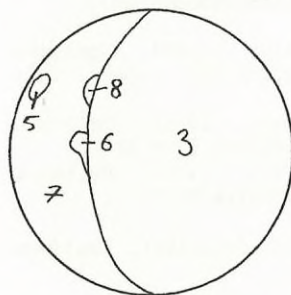
Észlelő	Észlelés	Műszer
Csizmadia Szilárd (Zalaegerszeg)	2 I	4 L
Gyzenisse Péter (Kömlő)	2 I, F	5 L
Láng Miklós (Pécs)	1 I	8 L
Nagy Mélykúti Ákos (Pécs)	3 I	10 L

Rövidítések: I= intenzitásbecslés, CM= CM-átmenet mérés, L= refraktor, T= Newton-reflektor, C= Cassegrain-reflektor.

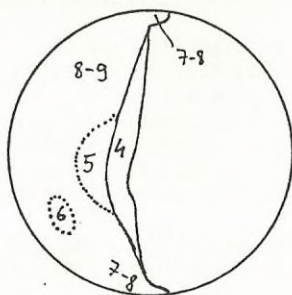
A hajnali láthatóság első észlelését Láng Miklós végezte. Szeptember 19-i rajzán a terminátor szögletes, a fénylő íven két sötét folt (5-6-os intenzitású területek) található közvetlenül a fény-árnyék határ mellett. Valamennyi további észlelésen a sötét foltok kivétel nélkül hasonló intenzitásúak. A terminátor anomáliáját Gyzenisse Péter is feltüntette mindkét észlelésén, valamint egy, az éjszakát és nappalt elválasztó vonallal párhuzamos, 4-5-ös intenzitású szegélyt is ábrázolt a rajzain. Az egyetlen világos foltot Nagy Mélykúti Ákos jegyezte fel szeptember 27-én, intenzitása 8-as volt. Maga a korong 7-es intenzitású, csak az október végi, november eleji időszakban jelölték valamivel fényesebbnek (8).

A szarvakat csak Gyzenisse észlelte. Még 42-43%-os fázisnál is feltűnőek voltak, az északi szarvat valamivel határozottabbnak látta.

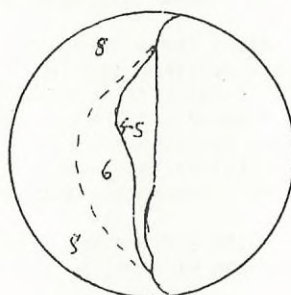
A hamuszürke fényt, mint 3-as intenzitású derengést, egyedül Nagy Mélykúti látta szeptember 20-i és 27-i észlelése alkalmával.

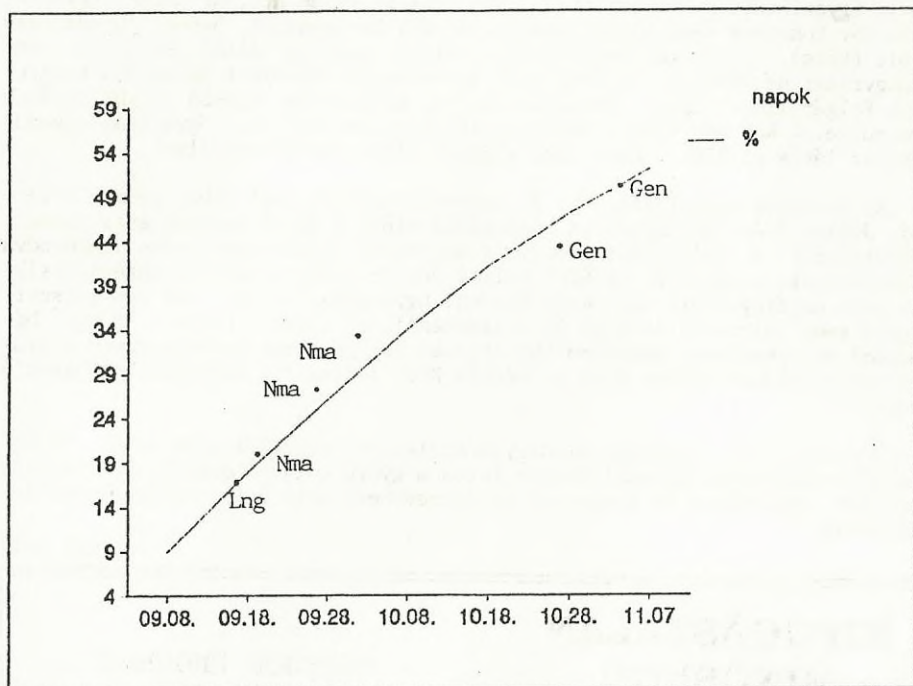
09.27. 03:00 UT
Nagy Mélykúti Ákos
10 L, 166x

10.27. 04:20 UT
Gyzenisse Péter
5 L, 135x

11.02. 10:40 UT
Gyzenisse Péter
8 L, 108x

A fázisbecslések a számított értékektől csak csekély eltérést mutatnak, dicséret illeti ezért az észlelőket. Egy zárójeles megjegyzés: nagyon fontos, hogy az évkönyv előrejelzését ne tanulmányozzuk észlelés előtt, előrevarásoktól mentesen menjünk ki az ég alá. A becslés csak így lehet korrekt. A Vénusz esetében amúgy is kimutatott tény az előrejelzett és észlelt fázisérték eltéréseinek szükségyszerű volta. A dichotómia idején egyedül Gyenizse végzett megfigyeléseket, melyek alapján az 50%-os fázis nagyjából az előrejelzésnek megfelelően, november 2-án következett be vörös színben.

Szaturusz (1991. július–augusztus)

Észlelő	Észlelés	Műszer
Bozány Imre (Csitár)	1	10 T
Ladányi Tamás (Balatonfüzfő)	1	45 T
Kiss László (Szeged)	2 I, F	10 T
Polgár Tibor (Budapest)	1 I	15 T

Sajnos Naprendszerünk talán legszebb bolygójának deklinációja még mindig erősen negatív, horizont feletti magassága delelleskor sem sokkal haladja meg a 20 fokot. Ez a tény tükröződik az észlelések mennyiségében is, a múlt év nyaráról mindössze 5 db észlelés érkezett.

A legegyszerűbb részlet a két egyenlítői sáv, a SEB és a NEB. Míg az időszak elején (július) a déli volt a feltűnőbb (Kiss), addig a vége felé (augusztus) Ladányi Tamás 45 cm-es távcsővel egyedül a NEB-et ábrázolta. A

Déli Egyenlítői Sáv intenzitása 5,5-4 között változott, az Északi Egyenlítői Sáv konstans 4-es intenzitással. Az EZ, ha látszott, 5-6-os intenzitású volt (Kiss). A SEB-től kezdődő és a bolygó gyűrűje által határolt rész (nagy részt az STRZ) és az NTrZ 6,5 intenzitású. Az NIB-t és az NPR-t egyedül Polgár Tibor látta augusztus 16-án, mindkettőt 4,5-ös intenzitásúnak becsülte. A két sáv között vékonyan látszott az NTeZ is. Ugyancsak egyedül Polgár látta az STB-t, mint egy, a gyűrű alatt húzódó szegélyt.

Az árnyékok alakulását Kiss és Ladányi észleléseiből lehet nyomon követni. Július 7-én, 20 nappal az oppozíció előtt a gyűrű északnyugati részén, közvetlenül a bolygókorong mellett egy rövid szakaszon ívesen domborodva jól látszott az Sh G/R, az STRZ keleti részén pedig az Sh R/G sötétlő csíkja volt megfigyelhető egy rövid részen, ugyanakkor 23-án már nem látszott egyik sem, jelezve a közelgő 27-i szembenállást (Kiss). Ladányi jó egy hónappal az oppozíciót követően (08.28.) az Sh G/R-t már természetesen a gyűrű keleti részén látta; alakja, mérete Kiss július 7-i észleléséhez hasonló volt.

A Cassini-rés általában mindegyik észlelésen szerepel mint sötét "bumeráng" az anzáokban. Egyedül Polgár látta a gyűrű teljes hosszán, 8-as seeing mellett. Ugyanekkor az Encke-rés is észrevehető volt a legnyugodtabb pillanatokban.

VINCZE IVÁN

KIFOGÁSTALAN MINŐSÉGŰ GYÁRI OKULÁROK GARANCIÁVAL

- nagyobb látómező
- nagyobb szemlencse
- kényelmesebb megfigyelés
- univerzális használat

Vadonatúj ATC-Erfle okulárok

Típus	LM	szemlencse	foglalat	ár
8 mm Erfle	52°	10 mm	24,5 mm	4.800 Ft
10 mm Erfle	52°	11 mm	24,5 mm	4.300 Ft
13 mm Erfle	56°	16 mm	24,5 mm	4.100 Ft
15 mm Erfle	56°	18 mm	24,5 mm	4.100 Ft

Hosszabb fókuszu okulárok

17 mm Kellner	48°	9 mm	23,2 mm	2.300 Ft
28 mm Plössl	54°	25 mm	31,5 mm	2.800 Ft
(élesíthető, szabályozható megvilágítású szálkereszttel)				3.300 Ft
40 mm Super-Plössl	40°	42 mm	58,0 mm	2.900 Ft

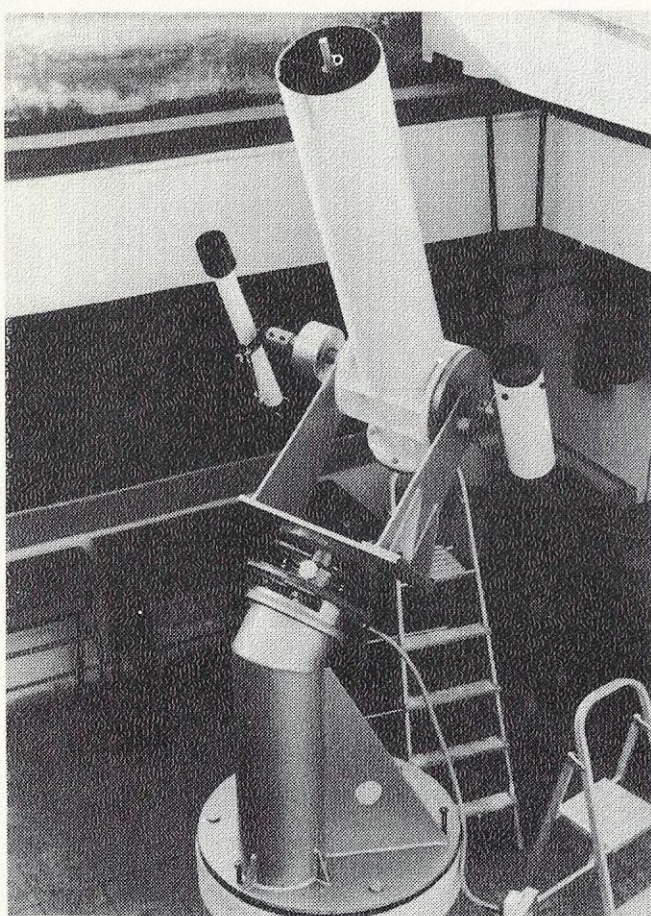
Szabó Sándor – 9400 Sopron, Ibolya út 8.

„Az okulár a távcsöved fele”

(Al Nagler)

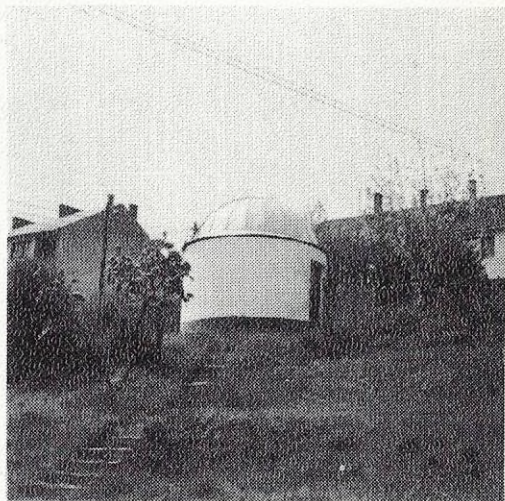
Bemutató csillagvizsgálók

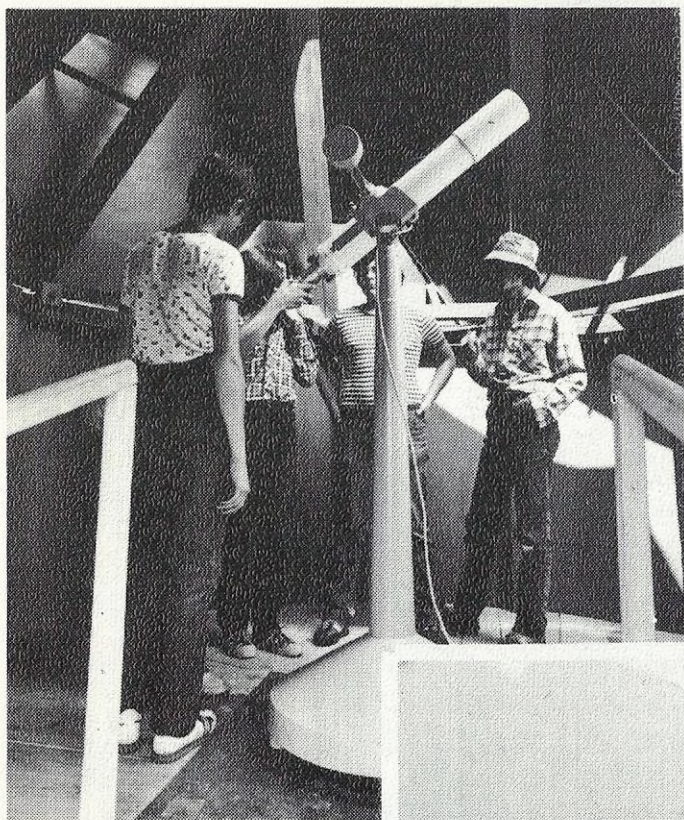
Képősseállításunknak a "Ki tud róluk?" alcímet is adhatnánk. Kérjük Olvasóinkat, naprakész információkkal segítsék csillagvizsgáló listánk összeállítását!

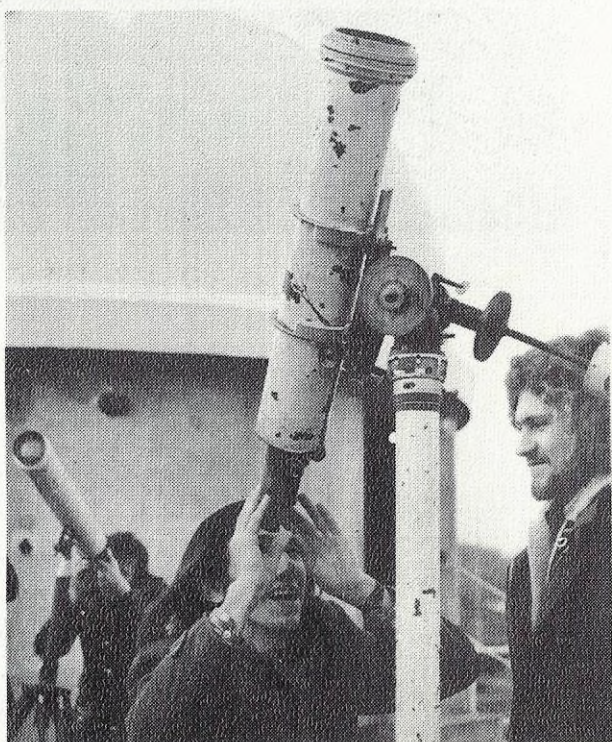
A tiszaujvárosi (volt Leninváros) csillagda 20 cm-es főműszere (archív felvétel)

A szekszárdi bemutató csillagvizsgáló épülete (jelenlegi állapot). A csillagda főműszere – tudomásunk szerint – egy 15 cm-es Newton-reflektor

Nem is olyan régen még élénk élet folyt a debreceni bemutató csillagvizsgálóban is, mindenekelőtt a Magnitúdó AmatőrCsillagász Klub jóvoltából. Archív felvételünkön a 100/1000-es Zeiss-refraktor látható

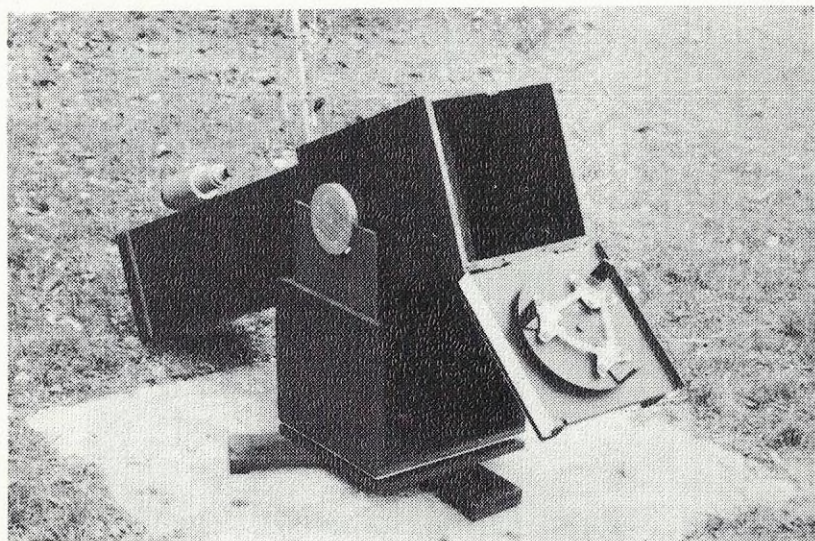
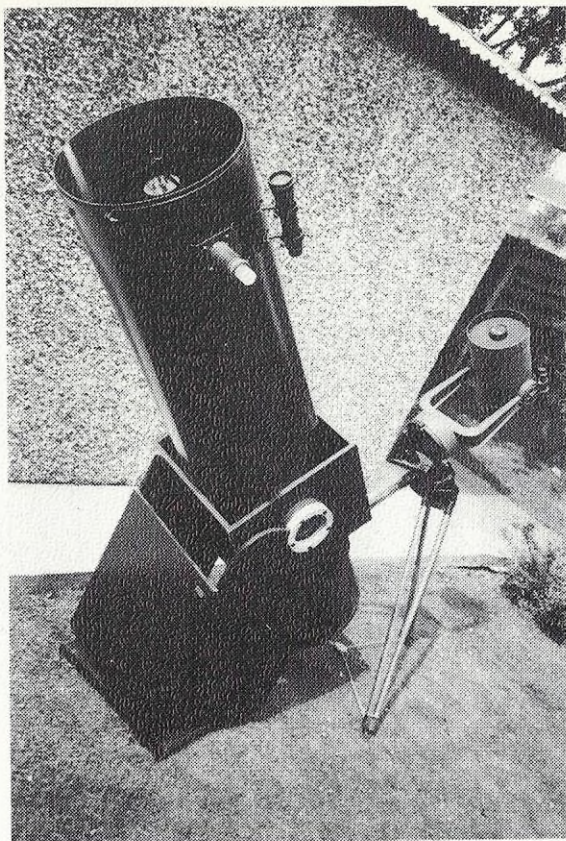

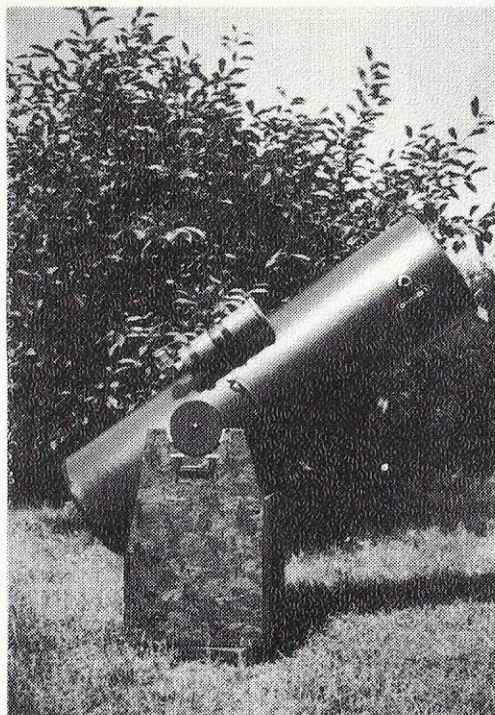
Bemutató a fűzfőgyártelepi csillagda kisebb refraktoraival (archív fotó a 70-es évekből)

Dobson-távcsövek

John Toone 41 cm-es Dobson-távcsöve. A jobbra látható 20 cm-es Schmidt-Cassegrain távcső jól érzékelteti a 41 cm-es Dobson méreteit

Földesi Ferenc 25 cm-es Dobsonja "hátnézetben". Figyeljük meg a főtükör-tartó 3x3 pontos alátámasztását!

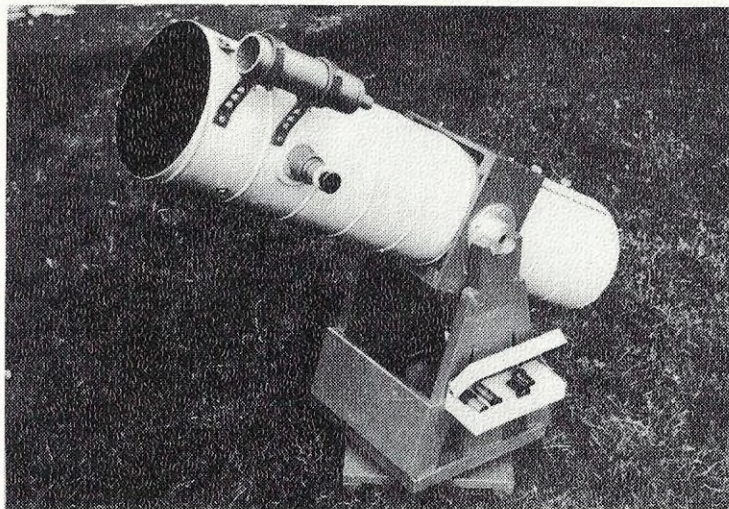

Szentaskó László 33,4 cm-es $f/4,5$ -ös
Odyssey-1 távcsöve

Szitkay Gábor 44,4 cm-es $f/4,5$ -ös
Odyssey-2 távcsöve. Jelenleg ez a leg-
nagyobb amatőrtávcső hazánkban

Molnár Zoltán
190/1065-ös
Dobson-távcsöve